



Eduskuntavaaliohjelman tulee olla opiskelijan näköinen ja makuinen – TYYn lausunto SYL:n eduskuntavaaliohjelmasta

Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYO) kiittää Suomen ylioppilaskuntien liittoa (SYL) mahdollisuudesta lausua vaaliohjelmaluonnoksesta sekä hyvästä valmistelusta. Mielestämme vaaliohjelma on pääosin hyvä, mutta toivoisimme siihen paikoin lisää kunnianhimoa ja raflaavuutta. Lausunnon alussa on listattuna ylioppilaskunnan yleisiä huomioita vaaliohjelmaan ja sen jatkokehittelyyn liittyen. Muutoin lausunto noudattaa SYL:n vaaliohjelmaluonnoksen rakennetta.

Toivoisimme, että jatkovalmistelussa kiinnitettäisiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

- Ohjelman nimeä ("Sukupuolipolitiikka vaalien puheenaiheeksi") olisi hyvä vielä pohtia. Toivomuksemme mukaan otsikko voisi olla raflaavampi, enemmän slogan-tyylinen kuten "Sukupolvien välinen tasa-arvo turvattava" tai "On nuorten aika".
- Tekstin ollessa valmis toivoisimme, että taittovaiheessa ohjelman houkuttelevuuteen kiinnitettäisiin huomiota värien ja kuvien avulla.
- Kiitämme erityisesti ympäristönäkökulman nostamisesta. Ilmastomuutos on sukupolvemme keskeisiä ongelmia. Ilmastokysymykset tai kestävä kehitys on teema yleisesti, voisi näkyä vahvemmin poikkileikkaavana temana läpi koko ohjelman.
- Pohtiessanne vaaliohjelman perusteella luotavaa kampanjaa olisi hyvä valita yksi selkeä kärki (vrt. koulutuslupaus). Näkemyksemme mukaan tämä kärki voisi liittyä joko sosiaaliturvauudistuksiin tai koulutukseen.

Tarkemmat näkemyksemme ohjelmasta ovat alla, osiokohtaisesti eriteltynä.

Johdanto

Sukupuolipolitiikka on kattoteemana hyvä, mutta osin haasteellinen, kun sitä yritetään käyttää pääasiassa nuorten äänen esiin tuomiseen. Vaikka johdanto pyrkii perustelemaan miksi sukupolvien välisen tasa-arvon esiintuominen liittyy nimenomaan nuoriin, voisi johdannossa korostaa myös sitä, että nuoriin on kohdistettu suhteellisesti suurempia leikkauksia viime vuosina kuin muihin sukupolviin. Pelkästään nykyisten nuorten asemasta puhuminen johdannossa, myös heikentää kytköstä kattoteemaan. Sukupuolipolitiikka kun on muutakin kuin nuorten etujen ajamista. Toivoisimme, että nuorten etujen korostamisen lisäksi johdanto puhuisi esimerkiksi tasa-arvosta tulevia sukupolvia ja tulevia nuoria kohtaan. Leikkaukset ovat kohdistuneet erityisesti sosiaaliturvaan, mutta myös epäsuorasti koulutusleikkausten kautta. Tästä syystä jatkossa sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus tulisi huomioida paremmin kaikessa päätöksenteossa.

Opiskelijan sosiaaliturvan seuraava askel



Mielestämme osion sisältö on hyvä. Toivoisimme kuitenkin perustulosta vielä vahvempaa kirjausta. Sen sijasta että perustuloon siirtymisestä pitkällä aikavälillä puhutaan ohimennen, voisimmeko ajaa suoremmin perustuloon siirtymistä tai vähintään perustulokokeilun laajentamista opiskelijoille? Toivoisimme myös, että SYL määritteli vaaliohjelmassaan sen, minkälainen perustulon tulisi olla, esimerkiksi seuraavan laisella kirjauksella:

”Ylioppilasliike kannattaa perustulokokeilun laajentamista opiskelijoille ja perustuloon siirtymistä asteittain. Perustulon tulee olla vastikkeeton ja sen on mahdollistettava täysipäiväinen opiskelu ja itsensä kehittäminen”

Perustulokirjauksen olisi hyvä näkyä listattuna myös SYL:n tavoitteiden alle. Tavoitteisiin voitaisiin esimerkiksi lisätä opiskelijoiden perustulokokeilu ja/tai perustuloon siirtyminen.

Kohtuuhintainen asuminen on hyvä investointi yhteiskunnalle

Teema on tärkeä, mutta olisi hyvä, mikäli keksitte keinon sitoa sen suoremmin sukupolvipolitiikkaan. Näkemyksemme mukaan osio on sekava, sillä se puhuu opiskelija-asumisesta ja muiden vähävaraisten asumisesta sekaisin. Ymmärrämme toki asioiden linkittyvän toisiinsa. Sekavuus syntyy kuitenkin erityisesti seuraavasta kohdasta ”-- ehdottaa valtion tukemien vuokra-asuntojen osuuden kasvattamista pääsääntöisesti 30 %:iin kaupunkiseudun koko asuntotuotannosta. Tarpeettomia säädöksiä purkamalla voidaan alentaa opiskelija-asuntojen rakennuskustannuksia, jotka heijastuvat vuokrien tasoon.” Mikäli osiossa halutaan puhua opiskelija-asumisen lisäksi myös muusta tuetusta asumisesta, tulisi nämä teemat pitää selkeämmin toisistaan erillään.

Näkemyksemme mukaan ARA-rakentaminen ei kuitenkaan ole paras ratkaisu kohtuuhintaisen asumisen mahdollistamiseen. Asiaa on tutkinut esimerkiksi Essi Eerola. Eerolan mukaan huoli asumistuen korotusten valumisesta suoraan vuokriin on liioiteltu ja asumistuki saadaan kohdistettua paremmin sitä eniten tarvitseville. Tästä syystä toivoisimme, että pelkän ARA-rakentamisen lisäämisen sijasta SYL ottaisi kantaa myös asumistuen määrän noston puolesta.

Mielen hyvinvointi on tae opiskelukyvyistä

Olemme oikein tyytyväisiä tähän osioon.

Tulevaisuuden koulutus ja tutkimus

Osion alkuun voisi lisätä lauseen, joka linkittäisi teeman paremmin sukupolvipolitiikkaan. Tällaisenaan osio meinaa jäädä aavistuksen kattoteemasta irralliseksi. Sidonnan muuhun ohjelmaan voisi tehdä esimerkiksi seuraavasti:

”Ilmastonmuutos sekä muut globaalit haasteet vaikuttavat erityisesti nuoriin sukupolviin. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittäminen, ovat keskeisessä osassa näiden ongelmien ratkaisemisessa”

Kiitämme kuitenkin osion sisällöstä, sillä siinä on nostettu esiin monia tärkeitä pointteja. Toivomme kuitenkin astetta tavoitteellisimpia kirjauksia SYL:n tavoitteiksi. Pelkän



yliopistoindeksin palauttamisen lisäksi toivoisimme kirjausta koulutusleikkausten perumisesta.

Vaikka lähtökohtaisesti kannatamme sitä, että korkeakoulujen rahoitusmalli palkitsisi opintopistemääristä, antaa pelkästään tämän asian kirjaaminen liian yksipuolisen kuvan rahoitusmallia koskevista tavoitteista. Mielestämme vähintään yhtä tärkeää olisi palkita korkeakouluja laadukkaasta opetuksesta tai hyvästä ohjauksesta. Tähän nojaten esimerkiksi kandipalautteen tai jonkun sen osan voisi nostaa yhdeksi indikaattoriksi. Lisäksi tavoitteeksi voisi kirjata koko rahoitusmallin yksinkertaistamisen, eli indikaattorien määrän vähentämisen.

Lisäksi osiossa voisi puhua yliopistojen autonomian takaamisesta, jotta tiedeyhteisö pääsisi itse määrittelemään mitkä ovat keskeiset tutkimuksen painopisteet, ja määrittämään keinoja globaalien sukupolviongelmien ratkaisemiseksi.

Maksuton koulutus on oikeudenmukaisen yhteiskunnan perusta

Olemme oikein tyytyväisiä osion sisältöön.

Elinikäinen oppiminen edellyttää tekoja ja rahaa

Olemme tyytyväisiä osion sisältöön, mutta näkemyksemme mukaan yliopistoja tulisi tukea rahallisesti elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Esimerkiksi Turun yliopistossa keskustelua on herättänyt erikoistumiskoulutusten rahoitus OKM:n projektirahoituksen päättymisen jälkeen. Mikäli opetusresursseja ei haluta siirtää perustutkintokoulutuksesta ERKOjen puolelle, ainoa keino näyttäisi tällä hetkellä olevan opiskelijoiden maksamien maksujen tuntuva korottaminen. Näkemyksemme mukaan tämä ei tue elinikäistä oppimista, vaan rahaa tulisi saada muualta.

Suomi menestyy kansainvälistymällä

Tietojemme mukaan osa tämän kirjauksen tiedoista on vanhentuneita. Esimerkiksi nyt jo on tulossa uusi laki, jossa oleskelulupa myönnetään koko tutkinnon ajaksi kaikille niille, jotka tulevat EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tänne opiskelemaan. Siksi tuntuu vanhentuneelta ajaa kirjauksen läpimenoa. Ongelmallista uudessa järjestelmässä on kuitenkin se, että korkeakouluun opiskelemaan tulevilta vaaditaan, että heillä on tilillä rahaa koko oleskelun ajan (vähintään 560 € /kk pääsääntöisesti kahdeksi vuodeksi) edestä. Tämä on rahallisesti liian suuri panostus monille.

Emme myöskään ymmärrä, miksi eduskuntavaaliohjelmassa puhutaan Erasmus+-rahoituksesta. Hanke on tärkeä, mutta rahoitus tulee EU:lta. Siksi toivoisimme, että ohjelmassa auki kirjoitettaisiin paremmin miten Erasmus+ liittyy juuri eduskuntavaaleihin. Lisäksi emme ymmärtäneet mitä konkreettisesti tarkoittaa ”pienempien toimijoiden kohtaamaa byrokratian vähentäminen”, ja toivoisimme, että tämä tavoite olisi ohjelmassa selkeämmin auki kirjoitettu.

Kaipaisimme perusteluja, miksi nykyinen työnhakuoleskeluluissa oleva vuosi ei ole riittävän pitkä aika. Yritimme keksiä perusteluja itse, laimein lopputuloksin. Tästä syystä emme tällä hetkellä näe tarvetta työnhakuoleskeluluvan pidentämiselle esimerkiksi kahteen vuoteen.

Vastuullista kehityspolitiikkaa koulutus keskiössä



Koko vaaliohjelman punainen lanka on sukupolvipolitiikka. Tällä hetkellä kehityspolitiikka tuntuu aavistuksen irralliselta, ja sen voisi yrittää sitoa paremmin sukupolvipolitiikan teemaan, esimerkiksi tuloerojen kasvun kautta seuraavasti:

”Mikäli kehitysyhteistyöhön ei panosteta, voi tällä olla arvaamattomia seurauksia tulevaisuudessa. Ennalta ehkäisevä toiminta on usein halvempaa kuin ratkaiseminen siinä vaiheessa kun ne ovat eskaloituneet kriiseiksi. Jotta tulevaisuudessa kriisien kustannukset eivät koituisi pelkästään tulevien sukupolvien maksettavaksi, tulisi Suomen panostaa kehitysyhteistyöhön jo nyt.”

Mikäli pakolaisia koskevia kuluja ei saa kattaa kehitysyhteistyövaroista, toivoisimme, että SYL ottaisi kantaa siihen, mistä rahat otetaan. Nykyisellään kulut on katettu useamman eri ministeriön budjetista.

Ilmasto on sukupolvikysymys

Olemme erityisen tyytyväisiä, että SYL ottaa vaaliohjelmassaan kantaa ilmastokysymyksiin. Toivoisimme kuitenkin lisää konkretiaa, kuten sitä, että ilmastolaki olisi velvoittavampi ja sen rikkomisesta voitaisiin määrätä seuraamuksia. Voisimme myös pohtia haluaisimmeko entistä kunnianhimoisemmat tavoitteet, eli hiilineutraaliuden sijasta ajaa esimerkiksi hiilinegatiivisuutta.

Kestävä eläkejärjestelmä

Olemme iloisia, että myös eläkkeet nostetaan keskusteluun. Pohdimme kuitenkin, onko eläkejärjestelmää koskevien kirjauksien oikea paikka koko ohjelman lopussa. Näkemyksemme mukaan se sopisi paremmin esimerkiksi sosiaaliturvaa koskevien kirjausten jälkeen.

Ylioppilaskunnan puolesta,

Inari Harjuniemi
hallituksen puheenjohtaja
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Rauli Elenius
pääsihteeri
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Lisätietoja:



Hallituksen puheenjohtaja Inari Harjuniemi, tyy-pj@utu.fi, +045 3205125